

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії
08 серпня 2025 року

Здобувач ступеня доктора філософії Юрій-Віктор ПЕРЕСТА, 1998 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2020 році Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет» за спеціальністю «Право», старший інспектор з особливих доручень сектору міжнародного поліцейського співробітництва Головного управління Національної поліції в Закарпатській області, м. Ужгород, виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Право».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, від «05» червня 2025 року № 351/01-04, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради –	Марії МЕНДЖУЛ, доктора юридичних наук, професора, професорки кафедри цивільного права та процесу юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Рецензентів –	Сандри БОЛДЖАР, доктора юридичних наук, професора, професорки кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет» Вадима ПШТИ, доктора філософії, доцента кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Офіційних опонентів –	Мар'яни ЩИРБИ, доктора юридичних наук, доцента, професорки кафедри теорії та історії держави та права юридичного факультету Волинського національного університету імені Лесі Українки Марини КУЗНЕЦОВОЇ, кандидата юридичних наук, доцента, завідувачки кафедри приватного та соціального права юридичного факультету Сумського національного аграрного університету

на засіданні «08» серпня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» Юрію-Віктору ПЕРЕСТІ на підставі публічного захисту дисертації «Правові засади транскордонного співробітництва закладів охорони здоров'я України».

Дисертацію виконано у ДВНЗ «Ужгородський національний університет», МОН України, м. Ужгород.

Науковий керівник – Юлія ФЕТЬКО, доктор філософії, доцент, доцентка кафедри міжнародного права юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису державною мовою, що містить нові науково обґрунтовані результати проведених Юрієм-Віктором ПЕРЕСТОЮ досліджень та має істотне значення для правової галузі. Це дослідження є першим комплексним дослідженням правових засад транскордонного співробітництва закладів охорони здоров'я України. Результати, представлені здобувачем у дисертації, повністю

відповідають вимогам, визначеними в пункті 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувач має 9 наукових публікацій за темою дисертації, з них 3 наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації, 5 наукових праць, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації, 1 наукова праця, яка додатково відображає наукові результати дисертації. Зазначене відповідає пунктам 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами):

1. Переста Ю.-В.Ю. Транскордонне співробітництво закладів охорони здоров'я: поняття та сутність. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2023. № 4 (82). Том 2. С. 59–65.

2. Переста Ю.-В.Ю. Нормативно-правове регулювання транскордонного співробітництва закладів охорони здоров'я. *Прикарпатський юридичний вісник*. № 6 (53). 2023. С. 90–94.

3. Переста Ю.-В.Ю. Роль органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій у забезпеченні розвитку транскордонного співробітництва закладів охорони здоров'я. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 1. С. 726–730.

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти та висловили зауваження:

Марія МЕНДЖУЛ, доктор юридичних наук, професор, професорка кафедри цивільного права та процесу юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»:

1. Слід було ширше розкрити, як саме правове регулювання охорони здоров'я адаптується до умов воєнного стану в Україні, особливо у прикордонних регіонах. Доцільно було проаналізувати дію спеціальних нормативно-правових актів, змін до законодавства, що стосуються спрощення процедур надання медичних послуг, регулювання транскордонного переміщення пацієнтів, а також особливостей правового статусу закладів охорони здоров'я в умовах надзвичайної ситуації. У цьому контексті варто також було розглянути правове забезпечення медичної допомоги внутрішньо переміщеним особам в Україні та тимчасово переміщеним особам у прикордонних регіонах сусідніх країн, зокрема через призму міжнародного права, директив та регламентів ЄС та угод про співпрацю. Це дозволило б надати комплексне бачення правозастосування у сфері охорони здоров'я в умовах війни й транскордонної взаємодії та посилити практичну цінність дослідження в умовах війни.

2. Доцільно було б доповнити роботу прикладами транскордонного співробітництва у сфері охорони здоров'я між країнами ЄС та державами-кандидатами з акцентом на правові механізми. Зокрема, варто проаналізувати, які директиви, регламенти чи міжнародні угоди регулюють визнання стандартів медичних послуг і кваліфікацій, фінансування транскордонного лікування, захист прав пацієнтів і персональних даних та ін. Це посилює правову аргументацію дослідження.

Сандра БОЛДІЖАР, доктор юридичних наук, професор, професорка кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»:

1. Здійснюючи загальну характеристику та аналіз нормативно-правового регулювання транскордонного співробітництва закладів охорони здоров'я, дисертант переважно зосередив увагу на окремих нормативно-правових актах, зокрема Законах України «Про міжнародне територіальне співробітництво України» та «Основи

законодавства України про охорону здоров'я», аналізуючи їх зміст, виявляючи прогалини, недоліки та окремі суперечності у відповідних положеннях. Крім того, на моє переконання, поточне дисертаційне дослідження могло б набути більшої глибини, якби дисертант більш ґрунтовно зосередився на системному аналізі нормативно-правових актів, що регулюють транскордонну взаємодію у сфері охорони здоров'я, окреслив концептуальні тенденції його розвитку та вдосконалення, а також наприклад, запропонував їх класифікацію залежно від предмета правового регулювання та обґрунтував внесення зміни до відповідних правових актів та/або розроблення нових правових актів з урахуванням правових підходів, сформованих у законодавстві ЄС.

2. Цінним є запропонований підхід щодо здійснення взаємодії закладів охорони здоров'я, органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій України із закладами охорони здоров'я та відповідними органами влади сусідніх держав щодо забезпечення розвитку транскордонного співробітництва шляхом створення європейського об'єднання територіального співробітництва. У цьому контексті доцільно зазначити, що дисертаційне дослідження суттєво б виграло у практико-орієнтованому вимірі, якби дисертант більш ґрунтовно зосередився на аналізі досвіду нормативно-правового регулювання такої взаємодії закладів охорони здоров'я та відповідних органів влади держав-членів ЄС, з особливим акцентом на порівняльно-правовий аспект. Це дозволило б сформулювати орієнтовну модель правового регулювання такої взаємодії, адаптовану до євроінтеграційного курсу України та практик держав-членів ЄС. Відповідні рекомендації мали б не лише теоретичну новизну, а й високу прикладну цінність.

3. Аналізуючи досвід нормативно-правового регулювання транскордонного співробітництва закладів охорони здоров'я у державах-членах ЄС, дисертант зосередився на аналізі досвіду Польщі, Словаччини, Угорщини та Румунії, що видається цілком виправданим, оскільки таке співробітництво заклади охорони здоров'я України можуть здійснювати із закладами охорони здоров'я та відповідними органами влади вищезгаданих сусідніх держав-членів ЄС. Також дисертант зосередився на аналізі досвіду Франції, Бельгії, Німеччини та Іспанії у контексті нормативно-правового регулювання прав пацієнтів на транскордонні послуги у сфері охорони здоров'я. На моє глибоке переконання дисертаційне дослідження значно виграло б у науково-практичному вимірі, якби дисертант ґрунтовно проаналізував нормативно-правове регулювання транскордонного співробітництва закладів охорони здоров'я усіх держав-членів ЄС, виявив ключові тенденції його розвитку та з акцентував увагу на порівняльно-правовому аспекті, не обмежуючись аналізом досвіду окремих держав. Додатково цінним та доцільним було б здійснити класифікацію відповідного досвіду за спільними ознаками нормативно-правового регулювання, що дозволило б виявити усталені підходи держав-членів ЄС до організації транскордонного співробітництва у сфері охорони здоров'я. Такий підхід дозволив би не лише поглибити теоретичну новизну дослідження, а й розробити практично орієнтовані рекомендації щодо удосконалення законодавства України з урахуванням кращого досвіду держав-членів ЄС щодо врегулювання відповідних суспільних відносин.

Вадим ПШТА, доктор філософії, доцент кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»:

1. Незважаючи на глибокий нормативно-правовий аналіз та пропозиції щодо вдосконалення законодавства, в роботі здобувача відсутній емпіричний аспект, що дозволив би оцінити реальний вплив існуючих правових норм та ініціатив на діяльність закладів охорони здоров'я України в прикордонних регіонах. Хоча у дисертації детально описано форми транскордонного співробітництва, угоди (зокрема Інтеррег-проекти) та обґрунтовано

правові інструменти (ЄОТС, прямі договори, державно приватні партнерства), в ній бракує аналізу практичних кейсів, як-от у випадку з угодою між Регіональною спеціалізованою лікарнею ім. Стефана Кардинала Вишинського (м. Люблін, Польща) та Закарпатською обласною клінічною лікарнею ім. А. Новака (м. Ужгород, Україна), яка не розглядається з точки зору результативності: скільки пацієнтів скористалися послугами, які перешкоди виникали в процесі імплементації тощо.

2. У підрозділі 2.2. автор слушно звертає увагу на дублювання повноважень місцевих державних адміністрацій у сфері укладення угод про транскордонне співробітництво та прийняття рішень про фінансування відповідних структур. Проте ним все ж таки не запропоновано конкретних шляхів вирішення цієї проблеми, наприклад, через внесення змін до відповідних законів. Також не до кінця зрозумілою є позиція здобувача щодо того, чи створює це реальні бар'єри на практиці?

3. У підрозділі 3.2. автор обґрунтовано апелює до ключових актів вторинного права ЄС, зокрема Директиви 2011/24/ЄС та Регламентів № 1082/2006 і № 1302/2013 щодо функціонування ЄОТС, однак у тексті цього підрозділу відсутній аналіз механізмів імплементації або транспозиції положень цих актів у національне законодавство України, що є особливо важливим в умовах руху України до набуття повноцінного членства в ЄС. Виходячи з цього, доцільно було б не лише звертати увагу на потребу гармонізації, але й конкретизувати, які саме положення українського законодавства потребують змін або уточнень для приведення у відповідність з правом ЄС, а також обґрунтувати, які саме положення зазначених директив і регламентів потребують транспозиції (наприклад, щодо права пацієнтів на вибір лікування в інших державах, процедур фінансування та відшкодування тощо). Така додаткова деталізація підвищила б практичну цінність дослідження, а також відповідала б методологічним засадам правового аналізу щодо забезпечення європейської інтеграції для України та імплементації *acquis communautaire*.

Мар'яна ЩИРБА, доктор юридичних наук, доцент, професорка кафедри теорії та історії держави та права юридичного факультету Волинського національного університету імені Лесі Українки:

1. Аналізуючи історико-правові передумови становлення й розвитку транскордонного співробітництва закладів охорони здоров'я, дисертант пропонує власну періодизацію цього процесу, виокремлюючи чотири періоди: перший період охоплює 1991–2000 рр.;, другий - 2001–2010 рр.; третій - 2011– 2020 рр.; та четвертий - з 2021 р. і по сьогодні. Дисертант здійснює спробу виокремити характерні особливості кожного з періодів, однак не надає їм змістовних назв, які б концептуалізували їхню сутність, обмежуючись лише часовими межами (сс. 47-59). Особливої уваги заслуговує визначення четвертого періоду як такого, що триває «з 2021 року – по сьогодні». Попри те, що дисертант слушно вказує на появу певних новел, які можуть вказувати на початок нового історико-правового періоду, доцільним було б більш ґрунтовно проаналізувати та детально виокремити даний період, який би був позначений суттєвими оновленнями нормативно-правового регулювання, зумовленими як внутрішніми трансформаціями в Україні, так і поглибленням євроінтеграційних процесів (сс. 56-58).

2. Заслуговують на увагу положення дисертаційної роботи, в яких дисертант намагається обґрунтувати взаємодію закладів охорони здоров'я, органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій України із закладами охорони здоров'я та відповідними органами влади сусідніх держав щодо забезпечення розвитку транскордонного співробітництва (сс. 103-121). Вбачається, що запропоноване дослідження безсумнівно виграло б, якби дисертант приділив більше уваги практичним аспектам такої взаємодії наприклад, аналізу конкретних прикладів реалізованих проектів транскордонного

співробітництва та створення європейського об'єднання територіального співробітництва та ін., чинникам (правовим), що сприяють або ускладнюють таку співпрацю. Крім того, досить актуальним та своєчасним видається було б здійснити і поглиблений аналіз щодо особливостей координації дій між органами влади різного рівня та закладами охорони здоров'я в умовах децентралізації, що набуває особливого значення у контексті імплементації європейських принципів багаторівневого управління та субсидіарності в українське правове середовище.

3. Дисертант аналізуючи форми вказаного виду співробітництва, виокремлює європейське об'єднання територіального співробітництва як успішну форму транскордонної взаємодії (с.137-138). Також Переста Ю.-В. пропонує здійснювати взаємодію закладів охорони здоров'я, органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій України із закладами охорони здоров'я та відповідними органами влади сусідніх держав щодо забезпечення розвитку транскордонного співробітництва шляхом створення європейського об'єднання територіального співробітництва, яке би було орієнтоване на розвиток системи охорони здоров'я прикордонних регіонів, розвитку транскордонної системи охорони здоров'я та розвитку якісних і доступних медичних послуг по різні боки кордону (с. 120). Однак, у цьому контексті доцільно зазначити, що дисертація значно б виграла у науково-практичному вимірі, якби автор приділив також окрему увагу ґрунтовному порівняльно-правовому аналізу законодавства держав-членів Європейського Союзу щодо створення, діяльності та функціонування європейського об'єднання територіального співробітництва. Такий аналіз дозволив би виявити як загальні тенденції, так і специфічні підходи до правового регулювання цього об'єднання на рівні держав-членів Європейського Союзу, що могло б слугувати основою для обґрунтування чіткіших пропозицій щодо вдосконалення національного законодавства України у відповідному напрямі. Відповідні рекомендації мали б не лише теоретичну новизну, а й високу прикладну цінність у контексті розбудови правових умов для створення та ефективного функціонування європейського об'єднання територіального співробітництва у сфері охорони здоров'я. Це, у свою чергу, сприяло б інституціалізації транскордонного співробітництва, посиленню правової визначеності, уніфікації процедур, а також поглибленню інтеграційних процесів між Україною та Європейським Союзом у галузі охорони здоров'я.

Марина КУЗНЕЦОВА, кандидат юридичних наук, доцент, завідувачка кафедри приватного та соціального права юридичного факультету Сумського національного аграрного університету управління»:

1. Аналізуючи нормативно-правове регулювання транскордонного співробітництва закладів охорони здоров'я, дисертант відзначає, що здійснення транскордонного співробітництва закладами охорони здоров'я України є можливим тільки за умови належного нормативно-правового регулювання та те, що національне законодавство сьогодні фрагментарно врегульовує транскордонне співробітництво закладів охорони здоров'я України, у тому числі і питання щодо забезпечення прав пацієнтів на транскордонні послуги у сфері охорони здоров'я. Дисертант здебільшого зосередився на аналізі окремих правових актів, зокрема Законів України «Про міжнародне територіальне співробітництво України» та Основи законодавства України про охорону здоров'я», здійснюючи їх аналіз, виявляючи недоліки та суперечності деяких з них (с. 82 - 102). Однак, дане дисертаційне дослідження безсумнівно виграло б, якби дисертант здійснив системний аналіз всього нормативного базису, визначив концептуальні (загальні) тенденції його розвитку та вдосконалення, що могло б слугувати основою для обґрунтування чіткіших пропозицій щодо вдосконалення національного законодавства України у відповідному напрямі. Відповідні рекомендації мали б не лише теоретичну новизну, а й високу прикладну цінність.

2. Дисертант досліджує особливості взаємодії закладів охорони здоров'я, органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій у забезпеченні розвитку транскордонного співробітництва, але при цьому основна увага зосереджується на аналізі уже існуючих їх повноважень (с. 109-119), тоді як основні напрями удосконалення повноважень органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій в зазначеній сфері розглядаються не достатньо. Так само, не достатньо обґрунтовується необхідність наділення їх відповідними та/або розмежування їх повноважень щодо взаємодії та здійснення такого співробітництва. У цьому контексті доцільно також зазначити, що дисертаційне дослідження значно б виграло у практико-орієнтованому аспекті, якби дисертант приділив окрему увагу також і правовим формам залучення громадян до процесу прийняття рішень щодо розвитку транскордонного співробітництва у сфері охорони здоров'я в прикордонних регіонах. Адже не лише правові механізми взаємодії закладів охорони здоров'я з органами місцевого самоврядування та місцевими державними адміністраціями є важливими, але й врахування думки безпосередніх отримувачів медичних послуг – громадян. Саме вони здатні більш точно окреслити проблемні аспекти у наданні медичної допомоги у конкретному регіоні, що, у свою чергу, могло б сприяти формуванню ефективніших механізмів правового регулювання у цій сфері

3. Заслужують на увагу положення дисертаційної роботи, в яких дисертант проаналізував досвід нормативно-правового регулювання прав пацієнтів на транскордонні послуги у сфері охорони здоров'я у державах-членах ЄС, з-поміж яких проаналізовано досвід Франції, Бельгії, Німеччини та Іспанії як успішного, але при цьому не проаналізував нормативно-правового регулювання транскордонного співробітництва закладів охорони здоров'я у зазначених державах (с. 156-158). Зважаючи, що предметом дослідження даної дисертаційного дослідження є транскордонне співробітництво закладів охорони здоров'я України та враховуючи, що таке співробітництво здійснюється із відповідними закладами охорони здоров'я сусідніх держав-членів ЄС, з-поміж яких, Польща, Словаччина, Угорщина та Румунія, на моє переконання, поточне дисертаційне дослідження могло б набути більшої глибини, якби дисертант більш ґрунтовно зосередився на їхньому досвіді нормативно-правового регулювання транскордонного співробітництва закладів охорони здоров'я та на нормативно-правовому регулюванні прав пацієнтів на транскордонні послуги у сфері охорони здоров'я.

Озвучені зауваження отримали всі необхідні пояснення з боку дисертанта, тому суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку результатів наукового дослідження Юрія-Віктора ПЕРЕСТИ.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Юрію-Віктору ПЕРЕСТІ ступінь доктора філософії з галузі знань «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради _____

Марія МЕНДЖУЛ